

(א) לקמן פ: ערין
 כת. ע"ה, (ב) ז"ב כה,
 (ג) יקדושי לא: ערין
 (ד) לקמן פ: ז"ב פח:
 ז"ב לה. ודף יז: ז"ב
 ודף קנז: (ה) ונשל
 כב: זכרות חס:
 פסחים ע"ג, (ו) כז"א
 נוסף: דשמעתא, (ז) אין לי
 גנביקוב ופזיוריקוב אבל אם
 כתב לה דין ודמיא אין
 לי גנביקוב אין לומר כי
 כלל רש"ל ועי' במהרש"א,
 (ח) ונ' ומו' ויחמו לו:
 ד"ה קני ומו' ז"ב פח:
 ע"ה חזקוני

תורה אור השלם

1. וְהָאָבִן הָזֶה אֲשֶׁר
שָׁמַתִּי מִצִּדֵּי הָיָה בֵּית
אֱלֹהִים וְכָל אֲשֶׁר תֵּתֶן לִי
עֲשֵׂה אֲעֲשֶׂה לָּךְ:
בְּרֹאשִׁי כֹחַ כֹּב
2. אֲשֶׁרִי שְׁמִיר מִשְׁפָּט
עֲשֵׂה צִדִּיקָה כָּל עַתָּה:
תְּהִלִּים קו ג
3. הֲוֹן וְעֶשֶׂר בְּרִיתוֹ
וְצִדְקָתוֹ עֲמֹדֹת לְעַד:
תְּהִלִּים קיב ג
4. וְרֹאשׁ בָּנִים לְבָנִיךְ
שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל:
תְּהִלִּים קכג ג

גליון הש"ס

גמ' באושא התקינו
המבובו. צירושלמי פ"א
דפאה כך היתה הלכה בידם
ושכחיה וחזרו ועמדו
השניים והסכימו ע"ד
הראשונים: שם ובי אפטר
לעשות צדקה בכל עת.
ע' מדרש רבה אסתר ק'
סדר 97 ז"ד ע"ד:

מוסף רש"י

לרב שמואל בר שילת.
נמלמד ממוקות היה
(ב"ב כא.) וספי היה
בבורא. חסילתו והסקו
חורו על כרו סעור
שקטון עליו עזר
ואלורו (ספס). בארשא
התקונן. וצלתו וישעז
נצואא צגלתו וישעז
סגדירי גדולה חסדמקין
(לל), גבי עז
מקטנת (ב"ב מה). האשה
שמכרז בכסיס היה
בבוי בעלל. לריות
בעול אול פירות חסיה
הקרקעי היא קרעט היא
לשכמנת (ב"ב לה). אסא
ימות עגלז אסא כסן וסא
אסא עז וישעז
יסקד, וסכס מלוג ה
סכס ספול מית אסא
זא סחניס קרקעט
ישומו כמכנת.
אסא קינ בעל עליו
חסריות וולול פירותין
מקנת חסמס חסא
פיקרנו, וסכי מקרי
מלוג, שמוקן ומסחק בעל,
האסל חסריות חסמס
שמוקן (ב"ב ב). אלפי
ומתה. ובעל ויכ אסמו
דכר מורה (ב"ב סג)
הבעל ומרצי. וק
קרקע מקלוקמוס וסא
מקי על פקס אסס
(לקטן עח). מקת אסא
גוספ על קרקע אלפי
מקטן (ב"ב ד). אלפי
דעלמל קין פירות וסא
דעלמל קין פירות וסא

ועשייתם. כפתי אותם בחזקה ומפני
מאסרת הדין מחבזיני: ואי דינא הוא.
ולו טובה שעל כרחו יספוט אמת: **המב**
שלא יעטרך לזריות: **עשר** אעשרנו. שני
לא דמי **בזרא** **לקמא**. דכי שקלת
לקמא פשו להו ט' וכי הדרת מדלית
מאשר דידה לאו כי קמא הוא ואין
לכלן חזקה בשניהם: **אעשרנו**. מדלא
כתיב עשר אעשר לך הכי קאמר
אעשרנו כראשון כלומר מעשר שני
יהא כראשון: **שמועות הללו**. דרבי
אילעא בתקנת אבא: **מחמטות**
והולכות. מאמוראים. הראשונה אי"ר
אילעא אמר ר"ל משום דר"י בר
חנינא השניה ר' אילעא אמר ר"ל
שלישית ר' אילעא לחודי: **וסימניך**
בספרא הלכות וכו' דעו סדר מיעוטן:
קטנים כהו וכו' **בזע**. בניו ונבותיו
ככהן קטנים כותב נכסיו המבזזו אל
יצוזו ומעתה לא תחליף בזיוו שלשה
ובזיוו שנים ובזיוו אחד: **מגלגל עם**
בזו. אם מסרב מללמוד יגלגל עמו
בנחת ובזדרים רכים: **יורד עמו**
לנחיו. לרדותו בזרועה ובחוסר לחם:
ר' שמואל בר שילת מלמד תינוקות
היה: **וספי ליה כי פורא**. הלעיטוהו
מורה כשרה שאתה מלעיטו ואבזכו
מאכל: **למעניא מעט לעם**. להתענות
כל היום וחיותא לשעות מקודם לכן
שנתיים כדאמרין ביומא (דף פג.):
ובסניוקא. שהיא ממחרת להביא כח
שאינה מתשת כח בלימוד מורה. ומרתי
סרי דקאמר שנת שמים עשרה גופא
קאמר דאי בת שמים עשרה ויום
אחד דאורייתא היא שמצינא שמי
שערת ובת עוששים ואין דורך לנו
ללמוד ומתקנתו של אב"י: **לא חיי**
אזכא לא ברפואה בדוקא: **מררפא**
דדיה. מרה של דיה שקורין וולטו"ר:
וגשפייא וגשקייא. תמשחנו ממנו
ותשקנו ממנו בשכר: **אלואא דדיקלא**.
סיד שגדל סביב דקל תומר כעין
וויילד"ה שכורח את עץ הגפן:
וההכנים את בנו. ללמוד תורה:
רץ אחריו. משובח הוא לנחם מרוב
חולשון: **חזריו רצין אחריו**. להיות
פקחין בתורה כמותו: **הא דכתיב**. אל
יכניסנו שמסוכן הוא פן יחליש וימות:
ודבריא. יכניסנו לפי שמתפקח:
ששמרה בנכסי מלוג. הקרן: **הבעל**
מוציא. דשויהו רבנן כלוקח והוא
לוקח ראשון: **באחלושא**. אקסיפת
בבבא אדסן: **תנא מוניה**. דר' יוסי
בבבא מניח מרה"ה: **הוא**: **זה הון בניו**
ובנותיו קטנים. שמתד יום ויללה
הון עליו והיא נדקה שאין חיוב עליו
בזהם: **הון ועושר בניו**. שאין הממון
כלה ואעפ"כ נדקתו עומדת לעד:
היה הולמד תורה ומלמדה. מתקיימת
בזה הון ועושר בביתו ונדקתו
עומדת לעד על שטרח ללמד
לתלמידים: **זה הכותב בו**. הספרים
קיימים לו שאינם כלים ונדקתו עומדת
לעד: **לאינאוי**. מי קרוב וקודם בנחלה:
אזכ

רחתי עליו ליכנס לו לפני
כאן גמילות טובה להחזיק
לעניים: מחומש. שזנכסיו
שורין הוּוּ להו חומש: והא

ועשיתיהו לזניה אי אמרת בשלמא לא
דינא משום הכי עשיניהו "אלא אי אמרת
דינא עשיניהו בעי"א ר' אילעא *באושא
התקינו *המבזבז אל יבזבו יותר מחומש תניא
גמי הכי המבזבז אל יבזבו יותר מחומש
שמא יצטרך לבריות ומעשה באחד שבקש
לכבוז [יותר מחומש] ולא הניח לו חבריו
ומזנו רבי ישבב ואמרי לה רבי ישבב ולא
זניחו חבריו ומזנו רבי עקיבא אמר רב
נחמן ואיתימא רב אחא בר יעקב מאי קרא
יובל אשר נתן לי עשר אעשרנו לך והא לא
דמי עישורא בתרא לעישורא קמא אמר רב
אשי אעשרנו לבתרא כי קמא אמר רב שימי
בב אשי ושמועות הללו מתמעטות והולכות
וסמינך קטנים כתבו ובזבוו אמר רב יצחק
באושא התקינו שיהא אדם מתגלגל עם בנו
עד שתיים עשרה שנה מכאן ואילך יורד
עמו לחייו איני והא *אמר ליה רב לרב
ששמואל בר שילת יבציר מבר שית לא
תקביל בר שית קביל וספי ליה כתורא אין
ספי ליה כתורא מיהו אינו יורד עמו לחייו
עד לאחר שתיים עשרה שנה ואב"א לא
קשיא הא למקרא הא למשנה דאמר אביי
*אמרה לי אם בר שית למקרא בר עשר
למשנה בר תליסר לתעניתא מעת לעת
ובתנינות בת תריסר אמר אביי אמרה לי
אם האי בר שית דמקרא ליה עקרבא ביומא
דמישלם שית לא חיי מאי אסותיה מררתא
דדיה חיותא בשיכרא נשפייה ונשקיה
האי בר שתא דמריק ליה זיבורא ביומא
דמישלם שתא לא חיי מאי אסותיה אצותא
דדיקלא במיא נשפייה ונשקיה אמר רב
קטינא כל המכנים את בנו פחות מבן שש
רץ אחריו ואינו מגיעו איכא דאמרי חבריו
רצין אחריו ואין מגיעין אותו ותרווייהו איתנהו
חליש וגמיר איבעית אימא יהא דכחיש הא
דבריא אמר רבי יוסי בר חנינא *באושא
התקינו יהאשה שמכרה בנכסי מלוג בחיי
בעלה ומתה הבעל מוציא מיד הלקוחות
אשכחיה רב יצחק בר יוסף לר' אבהו
דהוה קאי באוכלוסא דאושא אמר ליה מאן
מרה דשמעתא דאושא אמר ליה רבי יוסי
בר חנינא *תנא מנייה ארבעין זימנין ודמי
ליה כמאן דמנחא ליה בכיסותיה ²אשרי
שומרי משפט עושה צדקה בכל עת *וכי
אפשר לעשות צדקה בכל עת דרשו רבותינו
שביבנה ואמרי לה רבי אלעזר ³זה הזו

בניו ובנותיו כשהן
ייתומה בתוך ביתו
הוא רוב חסדא חו
תורה נביאים וכתוב
ישראל אמר רבי יו
דלא אתי לידי חליצה
שלום על דיני ישראל

עשיתניהו בעי. האי עשוי לומר דהיינו דזכרים כי ההוא
 דלקמן (דף נג.) מעלאי דידי היינו עשוי והשתא
 אתי שפיר דאמר עשיתניהו בעי דאם מן הדין היה מה היה לו לעשותם
 דזכרים היה לו להלקותם ולכופם עד שזונו אהוה וכן פ"תם
 מנינו עשוי שלא דזכרים בנזיל אין

מעשין אלא לפסולות (לשמן 97 ע"ו):
אר יבובו ויותר מחומש. מפרש
 זירוששמי שפעם ראשונה יכול
 לבזוז חומש ומאכל ואילך בכל שנה
 ושנה יתן חומש הרי"ט:
שיהא ארם מבלגלג עד בנו עד
 י"ב שנה. והא דמתן
 במסכת אבות (פ"ה) בן עשר למשנה
 לא שירד עמו לחייו אלא לגלגל:
וּסְפִי ליה בי תורה. ולא ירד עמו
 לחייו עד י"ב שנה והא
 דמתן במסכת אבות בן חמש שנים
 למקרא היינו לגלגל ולא למספִי ליה:
בר שית למקרא. היינו בר שש
 ויום אחד דומיא דבר עשר
 למשנה דהוי בר עשר ויום אחד כי
 ההוא דמסכת אבות דהתם הוי בר
 עשר ויום אחד דומיא דבן י"ג למזות
 והשתא האי בר שית למקרא לא הוי
 דומיא דבן עשר למשנה דבר שית
 למקרא היינו למספִי ליה כי תורא
 ובר עשר למשנה לא למספִי ליה
 אלא לגלגל עד י"ב שנה:

ובת תריסר לעינתא. פירש
בקותרס שנת י"ב ומשום
חינוך ולר"י נראה דבש י"ב שנה ויום
אחד קאמר דומיא דבר עשר
דפרשיתא ואשמעינן לית לן השלמה
כדפסיקא כר"י צפיק בנתא דיומא
(דף פב.) והא דפ"י נמי בקונט'
במיוקת שהיא ממחרת להביא כח
לא היה צריך לפרש כן אלא שחינוך
שלה שנה לפני גדלותא דהיינו י"ב
שנה ויום אחד כמו מיוקת שחינוכו
שנה לפני גדלותא:

ומאי אסותיה. פר"מ שלא יסנו
אבל אין נראה לפרש לאחר
שנשכו דהא אמר דלא חיי משמע
דאין רפואה מועלת לו:
הבעל מוציא מיד העקבות.
אליבא דר"י דאמר הני

פירות כקנין הגוף דמי לא זריכא
לתקנתא אושא אללא לריש לקיש
ואליבא דריש לקיש מסיק לה בצ'
החובל (ב"ק ד' פח: וסס) אי נמי לר"י
נמי לאטריק בגון ונתן ממנה לאשה
שקנהה ואין הבעל אוכל פירות א"ו
דכתב לה דין ודברים " אין לי צפירות
נכסיך אבל אין לומר דכתב לה דין
ודברים אין לי בנכסיך ובצפירותיהם
דהא תנן בפרק הכותש (לקמן דף פג.)
דאם מכרה ונתנה קיים (א):
י"ח

חמני אמר זה המגדל יתום
תו וצדקתו עומדת לעד רב
מלמדה וחד אמר זה הכותב
ראה בנים לבניך שלום על
ם לבניך שלום על ישראל
חמני אמר כיון שבנים לבניך
יש דרש ר"א לפני חכמים כו':
יחזיר

ואין מגיעו שלוש הוא יותר מדאי ורצוה לרפאותו ולא יועיל לו א"ד חבירו רצין אחירו
המחמת ותורויהו איתתו הוה בכחיש וזה בכריא פ' רכחיש שסבוכן הוה ופ' שלש יומות
מכניסו לתורה ממש מכן שש ואז חבירו רצין אחירו רצין אגגיעס אותו אבל מיתחל של
די שדורה הלויח ביד ברית אתא א"ל לא צריך א"ל מאי חותא א"ל חזאי דקמולופי יתן
שש מקום מאו אורחא דחיקא עורחא קלילי פ' בזה קלה הכינות דרך שאני אבוא לא קם פ'
ינו אגגיעס שמכרה בנכ"מ וזהו ומתה חתול מוציא ביד הלכותה פ' אע"פ שכן הדין
כן שירוש נכסי אביו ואם מכרן אביו בחייו חן מוכרסו שיהירש אינו יורש אלא אם שמוצא
ויוצא מיד הלכותה: אשר שומרי משפט עושתי צדקה ככל עת רבותיהו שבינה ואומרי לא
א"ל א"ל רבנן דתנן דאמר דה מלכאל מרסן עוקדק דאמר דה בריכות מרסן ונשאלו לא

[illegible]

לעזי רע"י

וילטו"ר. פרס.
וויילד"ה [וידיל"א].
קנוקנת.

תוספות רי"ד

[illegible]